

Afgørelser – Reg. nr.: 00980.00

Fredningen vedrører: Jellingehøjene

Domme

Taksationskommissionen 13-04-1981

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 10-12-1980, 13-10-1947

Fredningsnævnet 01-03-1980, 10-07-1945

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 00980.000

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TELF. 01-119565

Sag nr. 171. Fredning af en del af matr.nr. 5 a, Jelling By, Jelling.

Kendelse:

(Meddelt den 13. april 1981).

Overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 om erstatning i anledning af fredningen af en del af matr.nr. 5 a, Jelling By, Jelling, i Vejle amt, er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren, Anton Ravn.

Taksationskommissionen har den 28. februar 1981 besigtiget det fredede areal.

Under taksationen var ejeren bistået af advokat Ole Vedel Jensen, Vejle.

For taksationskommissionen har ejeren ligesom for fredningsnævnet og overfredningsnævnet nedlagt påstand om en erstatning ikke under 40.000 kr.

Hvad angår erstatningen for selve arealafståelsen har advokat Vedel Jensen anført samme synspunkter, som har været gjort gældende i de tidligere instanser. Han har under henvisning til Jelling kommunes skrivelse af 7. oktober 1980 fastholdt, at arealet kunne være udlagt til parkeringspladser, og har bl.a. med henvisning til, at der tidligere har været overkørsel fra arealet til landevejen, bestridt, at det i mangel af anden oplysning fra vejbestyrelsen kan lægges til grund, at overkørslen ikke ville kunne reableres.

Hvad angår erstatningen for de 10 lindetræer på arealet er fremlagt et den 21. februar 1981 dateret tilbud, stilet til advokat Vedel Jensen, fra Svend M. Jensen, Hopballevej 7, Vejle, om køb af træerne på roden for 5.500 kr. Anton Ravn har forklaret, at han er medlem af en forening af skovejere, hvis forstmæssigt sagkyndige har oplyst, at træmængden udgør mindst 25 m^3 , og at prisen, leveret til køber, er 250 kr. pr. m^3 . Der er ikke tilvejebragt nogen erklæring fra den nævnte skovsagkyndige.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Efter de foreliggende oplysninger og besigtigelsen på stedet finder kommissionen det ubetænkeligt ligesom overfredningsnævnet at lægge til grund, at der allerede som følge af byggeliniepålægget i 1969 og bestemmelserne i vejloven om anlæg og benyttelse af adgange til offentlig vej ikke kunne være etableret parkeringspladser på arealet. Kommissionen finder herefter ikke grundlag for at lade erstatningen for afståelsen af selve arealet indgå i den samlede erstatning med et større beløb end i den af overfredningsnævnet fastsatte erstatning.

Ved fastsættelsen af værdien af de afståede lindetræer finder kommissionen at kunne se helt bort fra det fra Svend M. Jensen fremkomne tilbud, som først er afgivet efter, at overfredningsnævnet havde truffet endelig bestemmelse om afståelse af arealet og træerne. Som sagen foreligger oplyst, finder kommissionen at måtte fastsætte værdien efter sit eget skøn over mængden af træ og værdien heraf. Herved bemærkes, at alene prisen ved salg på roden vil kunne lægges til grund, og at der efter forholdene på stedet måtte påregnes betydelige udgifter til reetablering af arealet. Kommissionen skønner mængden af træ til $10 - 12 \text{ m}^3$ og prisen til omkring 160 kr. pr. m^3 . Idet erstatningen for afståelse af træerne herefter bestemmes til 2.000 kr., finder kommissionen det utvivlsomt, at der er givet fuldstændig erstatning for træværdien.

Det samlede erstatningsbeløb findes efter det anførte at burde forhøjes til ialt 6.000 kr.

Herefter bestemmes:

Den Anton Ravn tilkommende erstatning for afståelse af en del af matr.nr. 5 a, Jelling By, Jelling, fastsættes til 6.000 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980.

I godtgørelse for omkostninger til advokatbistand for taksationskommissionen tillægges der ejeren 800 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Peer Skov Thulesen

OVERFREDNINGSNÆVNET >

10/12-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 10. december 1980

om fredning af en del af matr.nr. 5 a, Jelling By, Jelling i Vejle amt (sag nr. 2452/80).

Fredningsnævnet for Vejle amts nordlige fredningskreds afsagde den 1. marts 1980 kendelse om, at et ca. 268 m² stort areal af ejendommen matr.nr. 5 a, Jelling By, Jelling, i medfør af naturfredningslovens § 18, stk. 5, skulle afstås pr. samme dato til staten v/miljøministeriet. Fredningssagen var rejst af miljøministeriet, fredningsstyrelsen.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til overfredningsnævnet af ejendommens ejer, hvis endelige påstand alene vedrører erstatningens størrelse.

Danmarks Naturfredningsforening har henstillet, at det som led i fredningen bestemmes, at de lindetræer, der findes på arealet, skal bevares.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og møde med de interesserede i sagen, har deltaget 6 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at det omhandlede areal, der er vist på vedhæftede kort, skal afstås til staten v/miljøministeriet. Afståelsen anses i økonomisk henseende at være sket den 1. marts 1980. Alle rettigheder til eller over det afståede bortfalder bortset fra de på ejendommen tinglyste byrder af offentligretlig karakter. Udstykning sker ved miljøministeriets foranstaltning og på statens bekostning, jfr. naturfredningslovens § 22, stk. 2.

Bestemmelsen i naturfredningslovens § 18, stk. 5, findes at nødvendig-
gøre, at der tillige fastsættes fredningsbestemmelser for det afståede areal.

Fredningsbestemmelserne fastsættes således:

§ 1. Fredningen tilsigter at forbedre grundlaget for den igangværende
frilæggelse af Jellinghøjene.

§ 2. Arealet må ikke bebygges og skal anlægges og vedligeholdes af mil-
jøministeriet på grundlag af en samlet plan for indretningen og benyttelsen
af de arealer, der omgiver højene. I planen skal indgå, at lindetræerne
på arealet bevares i videst muligt omfang.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsrådets formand

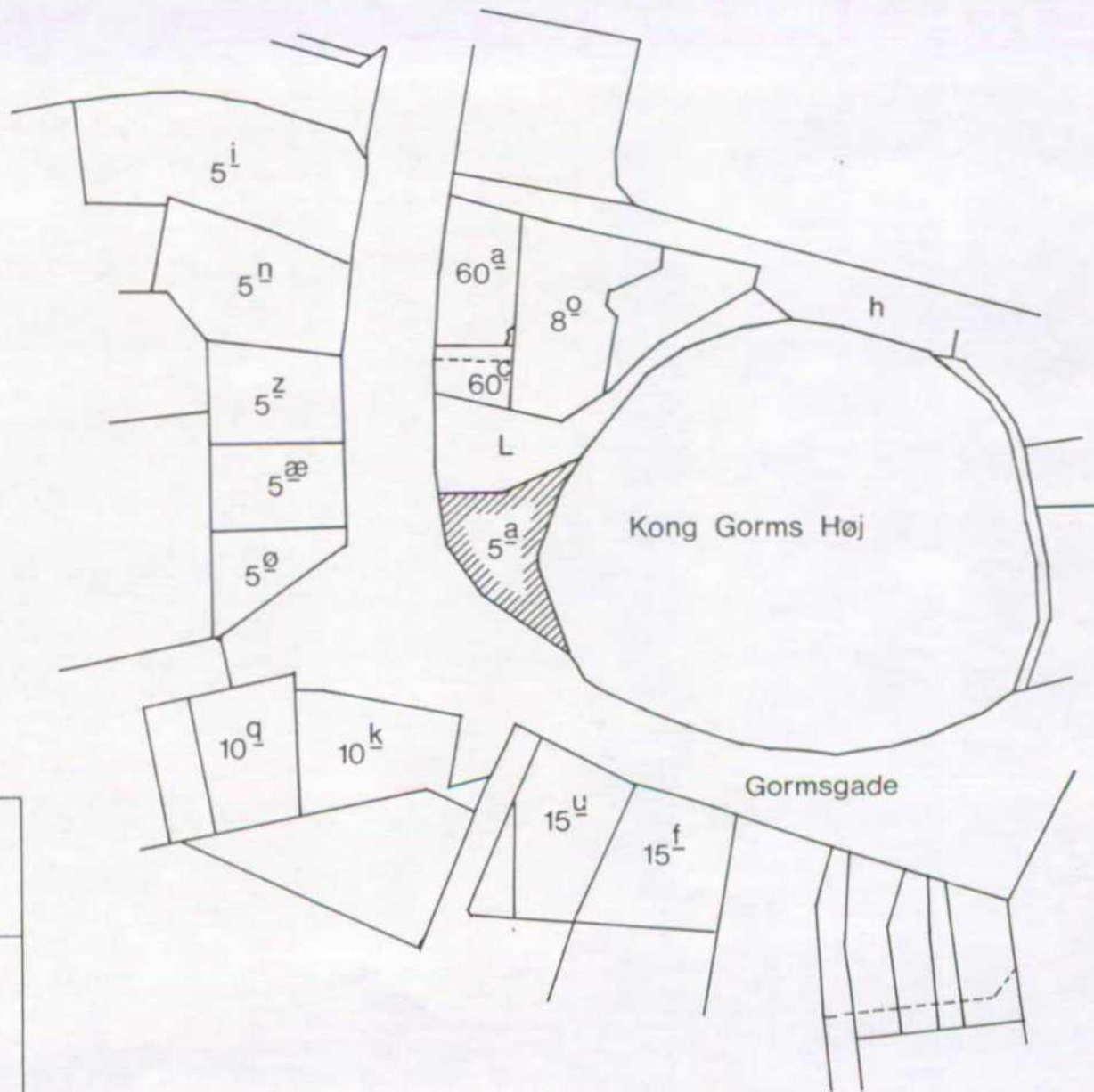
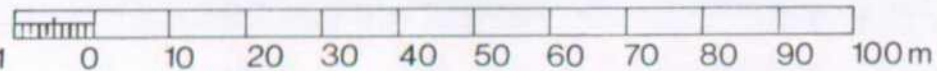
Jelling By, Jelling
Vejle amt

 Fredningsgrænse

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1980 i sag nr. 2452 /80

1:1000

KORT 1213 ^{IV} Nq

REG. NR. 980

10/12-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 10. december 1980

om erstatning i anledning af fredningen af en del af matr.
nr. 5 a, Jelling By, Jelling i Vejle amt (sag nr. 2452/80).

Fredningsnævnet for Vejle amts nordlige fredningskreds afsagde den 1. marts 1980 kendelse om, at et ca. 268 m² stort ubebygget areal af matr. nr. 5 a, Jelling By, Jelling, pr. samme dato skulle afstås til staten v/miljøministeriet. I afståelseserstatning tilkendtes der ejeren, Anton Ravn, 5.000 kr.

Erstatningsfastsættelsen er påklaget til overfredningsnævnet af ejeren med påstand om, at erstatningen forhøjes til ikke under 40.000 kr. Det er herved anført, at arealet kunne anvendes til parkering for lokale forretningsdrivendes kunder, og at kommunen opkræver 12.000 kr. pr. parkeringsplads, som kommunen tilvejebringer i forbindelse med dispensation fra bygningsreglementets bestemmelser om udlæg af parkeringsareal ved nybyggeri. Det er endvidere anført, at de på arealet værende 10-12 lindetræer repræsenterer en nettoværdi af mindst 1.000 kr.

Den samlede ejendom har en størrelse af 4.310 m², heraf vej 4.040 m². Ejendommen er ved 16. almindelige vurdering ansat til ejendomsværdien 4.100 kr. Ejendommen er ubehæftet.

Det afståede areal er omfattet af en byplanvedtægt fra 1957, hvori arealet udlægges til offentligt formål, og er næsten fuldt ud omfattet af et bygge-liniepålæg i 1969 i medfør af den dagældende vejbestyrelseslovs § 40.

I sagens behandling har deltaget 6 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt, at det omhandlede areal skal afstås til staten.

Det må ved erstatningsfastsættelsen lægges til grund, at allerede byggeliniepålægget og vejbestyrelseslovens bestemmelser om anlæg af nye adgange til offentlig vej har været til hinder for anlæg af private parkeringspladser på arealet. Der findes herefter at være ydet ejeren fuld erstatning for afståelsen af det omhandlede areal, når erstatningen fastsættes til det af fredningsnævnet tilkendte beløb på 5.000 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., fra den 1. marts 1980 med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto. Den nævnte dato danner skæringsdag for udfærdigelse af sædvanlig refusionsopgørelse.

I godtgørelse for omkostninger til advokatbistand for overfredningsnævnet tillægges der ejeren 800 kr.

Erstatningen med renter og omkostninger udredes med 75 % af staten og 25 % af Vejle amtsråd.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan af ejeren påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse: Amaliegade 13, 1256 København K.) Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Størrelsen af det tilkendte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages til taksationskommissionen.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1947, den 13. Oktober, afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af mundtlig og skriftlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen Nr. 632/45 angaaende Fredning af Arealer omkring Jellingehøjene.

Efter Opfordring af Danmarks Naturfredningsforening i Henvendelse af 20. Februar 1943 har Naturfredningsnævnet for Vejle Amtsrådskreds taget Spørgsmaalet om delvis Frilæggelse af de historiske berømte Jellingehøje under Behandling. Det af Naturfredningsforeningen fremsatte Forslag er varmt støttet af Nationalmuseet, der fremhæver Betydningen af, at de nævnte Fortidsminders Omgivelser sikres, og udtaler, at Højene maa betragtes som et Monument af største nationale Betydning og de eneste danske Oldtidsminder, som med fuld Sikkerhed kan knyttes til historiske Personligheder.

Efter Behandling af Sagen, derunder Forhandling med de paaagældende Lødsejere og disses Parthavere har Nævnet den 10. Juli 1945 afsagt Kendelse i Sagen.

Kendelsen omfatter følgende Arealer:

En Del af Matr.Nr. 14a Jelling Ejer: Gaardejer Lars Nielsen

Dele " " " 24a og 25a " "	: " Hans Ravn
" " " 8b og 8ap " "	: Husejer Konrad Pedersen
" " " 24c " "	: " Hans Christian Christensen
" " " 15y og 15ac " "	: " Linnemann Hansen
" " " 15q, 15ap, 15ao, 15an, 15am, 15al og 15ak Jelling " "	: " Mads Chr. Sigvald Børnsen

Matr.Nr. 15al er dog solgt til Murermester Victor Christensen og Matr.Nr. 15an til Murer-svend Bertel Madsen

En Del af Matr.Nr. 12a Jelling Ejer: Proprietær J. Meldgaard.

De paaagældende områder belægges ved Kendelsen med Servitut om, at status Quo opretholdes, saaledes at Arealerne ikke maa bebygges eller beplantes. Paa Arealerne maa ikke anlægges Veje eller opstilles Boder, Master eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende. Skulde Udvidelse af Jelling Kirkegaard blive paakrævet, vil saadan Udvidelse kunne ske mod Øst med Nævnets Tiltræden med Hensyn til Højden af den Beplantning, der skal kunne tillades. Der maa ikke foretages Ombygning af eller Tilbygning til de Bygninger, som for Tiden findes paa Matr.Nr. 24c, 15ap, 15q og 15y af Jelling. Naar disse Bygninger nedrives eller paa anden Maade ophører at eksistere, maa der ikke paa Grunden opføres Bygninger paa ny.

Paataaleret er tillagt Naturfredningsnævnet for Vejle Amtsrads-kreds og Nationalmuseet hver for sig eller de Institutioner, der maatte træde i Stedet for disse.

Ved Kendelsen er der tillagt Ejerne følgende Erstatninger:

Gaardejer Lars Nielsen (Matr.Nr. 14a)	1000 Kr.
" Hans Ravn (Matr.Nr. 24a, 25a)	1200 Kr.
Husejer Konrad Pedersen (Matr.Nr. 8b, 8ap)	1000 Kr.
" Hans Chr.Christensen (Matr.Nr. 24c)	600 Kr.
" Linnemann Hansen (Matr.Nr. 15y, 15ac)	600 Kr.
" M.Chr.S.Børnsen (Matr.Nr. 15q, 15ap, 15ao, 15an, 15ak)	6000 Kr.

hvoraf dog udbetales 3000 Kr.
til Panthaver.

Murermester Victor Christensen (Matr.Nr. 15al)	1200 Kr.
og i Erstatning for Forberedelse til Byggeri	434 Kr.
Murersvend Bertel Madsen (Matr.Nr. 15am)	1200 Kr.
Proprietær J.Meldgaard (Matr.Nr. 12a)	300 Kr.

Erstatningerne skal udbetales med 2/3 af Statskassen og 1/3 af Vejle Amtsfond.

I Henhold til Lovgivningen er Sagen forelagt Overfredningsnævnet, som den 7. November 1945 besigtigede de fredede Områder.

Ved denne Lejlighed var foruden de paagældende Grundejere samt Repræsentanter for Sogneraadet og for Fredningsnævnet mødt Repræsentanter for Naturfredningsforeningen, Naturfredningsraadet og Nationalmuseet, og paa Opfordring fra Direktøren for Nationalmuseet vedtog Overfredningsnævnet at udvide Fredningsområdet ret betydeligt særligt i nordlig og østlig Retning.

Med Husejer Børnsen, Murersvend Madsen og Murermester Christensen blev der sluttet Forlig om Forhøjelse af Erstatningen til førstnævnte til 6.500 Kr. og Forhøjelse af Erstatningerne til de 2 andre med 200 Kr. til hver.

Derimod viste det sig ikke muligt at opnå nogen efter overfredningsnævnets Formening rimelig Ordning om Erstatningerne til de andre af Grundejerne.

Overfredningsnævnet har ladet udarbejde nye Kort over Fredningsområdet, visende dets Udstrækning efter den af Overfredningsnævnet vedtagne Udvidelse. Man modtog først Kort i 2 Stykker af forskellig Maalestok og har paa Grundlag heraf ladet udarbejde et enkelt Kort i 1:4000 ved Landinspektør Budtz. Paa dette Kort der vil være at vedlægge det originale Eksemplar af Overfredningsnævnets Kendelse, er med rød Linie vist Grænserne for de ved denne Kendelse fredede Områder.

Efter Beslutningen om Fredningsområdets Udvidelse anmodede man Naturfredningsnævnet om at optage Forhandling med de i den udvidede Fredning interesserede Ejere og disses Panthavere angående Erstatningsspørgsmaalene.

Efter den vedtagne Udvidelse af Fredningsområdet omfatter Sagen følgende Arealer:

1. En betydelig Del af Matr.Nr. 6a Jelling	Ejer: P.M.Frandsen
2. " " " " " " 14a "	" : Carl Gade
3. Matr.Nr. 24a,24d,25a,25g,21b	" " : Gaardejer Hans Ravn
4. " " 12a	" " : Proprietær J. Meldgaard
5. " " 8b	" " : Husejer Konrad Pedersen
6. " " 8aq	" " : Jelling Haandværkerforening
7. " " 8ap,8ah,8ar	" " : Jelling Kirke ved Menighedsraadet
8. " " 15y,15ac	" " : Husejer Linnemann Hansen
9. " " 15q,15ap,15ao,15an,15ak	" " : Husejer Børnsen
10. " " 15am	" " : Murersvend Bertel Madsen
11. " " 15al	" " : Murermester V. Christensen
12. " " 24c	" " : Husejer Hans Chr. Christensen
13. " " 17a (en Del af)	" " : Hotelejer C.V. Schrøder

Naturfredningsnævnet har den 26 Juli 1946 genoptaget Sagen og forhandlet med Lødsejere og Panthavere.

Før Jelling Kirke mødte Formanden for Menighedsraadet, der ikke krævede Erstatning.

M.C.Børnsen, Victor Christensen og Bertel Madsen mødte og vedstod de med dem indgaaende Forlig, men krævede et Rentetillæg paa 4% p.a. fra 30. November 1943, hvilken dag de fik Besked om ikke at måtte bebygge deres Grunde.

Ejeren af Matr.Nr. 17a Jelling, Hotelejer C.V.Schrøder mødte og gjorde opmærksom paa, at han i Tilfælde af, at Ejendommen Jelling Kro skal ombygges, formentlig vil faa Paelæg om at rykke Bygningerne tilbage fra Vejen, og han vil i saa Fald være nødt til at flytte Bygningerne saa langt tilbage, at en Del af dem vil komme til at ligge paa den servitutbelagte Del. Saafremt Servitutrørnsen kan flyttes 25m nordligere, vil han ikke fremsætte Krav paa Erstatning, men hvis den foreslaede Grænse fastholdes, saa han kræve en betydelig Erstatning.

Det bemærkes, at følgende af Nævnet som fredede nævnte Matrikulsnumre nemlig 12q, 12y, 12v, 12z ligger helt udenfor de freede Omraader.

Da de Krav, der af Lødsejerne stilledes til Nævnet, bortset fra det foren anførte var saa betydelige, at en forligsmæssig Ordning ikke kunde naas, har Overfredningsnævnet i Måder af Naturfredningslovens § 20 anmodet Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning om at ville fastsætte Erstatningerne til samtlige Lødsejere, med hvilke en mindelig Ordning ikke er opnaet. Man anmodede tillige Kommissionen om at tage Stilling til det af Husejer Børnsen og hans Købere, Victor Christensen og Bertel Madsen rejste Rentekrav.

Det bemærkes, at Gaardejer Lars Nielsen, som nu er boende

Søndervang 1, Kolding, har meddelt, at han ved Salget af Ejendommen Matr.Nr. 14a har forbeholdt sig Ret til Erstatning efter den oprindelige Kendelse, medens Erstatningen for det udvidede Servitut-paarlæg skal betales til Carl Gade.

Taksationskommissionen har den 3. Juli 1947 afholdt Aastedsmøde paa de omhandlede Omraader.

Her mødte paa Fredningsmyndighedernes Vegne Formanden for Naturfredningsnævnet for Vejle Amtsraadsreds og et Medlem af samme.

Efter Besigtigelse i Marken, hvorunder de mødte Lødsejere samt Representanterne for Fredningsmyndighederne havde Lejlighed til at udtale sig, fortsattes Forretningen paa Jellinge Kro med Forhandling med de enkelte Lødsejere.

Erstatningsspørgsmaalene er derefter ved Tilførsel til Kommissionens Protokol afgjort saaledes:

Matr.Nr. 17a af Jelling By og Sogn

Ejeren, Hotelejer C.V. Schrøder mødte.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paarlæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det paa den fremlagte Plan i 1:4000 angivne Areal-----Kr. 800.-

Det er ved Taksationen forudsat, at det sydøstlige Hjørne for Servitutarealet afsættes i Vejgrøsen 20 m nord for Bygningens nordøstre Hjørne.

Matr.Nr. 15y og 15ac ibc.

Ejeren, Thomas Linnemann Hansens Bo, mødte ved Hotelejer H. Hansen, Give Hotel.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paarlæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa hele Ejendommen.....Kr. 1000.-
Matr.Nr. 15q, 15ap, 15aa, 15an og 15ak ibd.

Ejeren, Husejer Mads Chr. Børnsen, mødte og med ham Overretsaufører H. Demant, Vejle.

De mødte oplyste, at M. Chr. Børnsen nu atter har overtaget Matr.Nr. 15am, som tidligere var bortsolgt til Murersvend Bertel Madsen, hvilken ikke gav Møde.

I Anledning af det i Overfredningsnævnets Skrivelse af 13. Januar 1947 til Taksationskommissionen nævnte Spørgsmaal med Hensyn til Rentekrav fra Ejerne, skal Taksationskommissionen udtale, at der efter dens Formening:

1) for saa vidt angaar Matr.Nr. 15am under Hensyn til, at der foreligger en særlig Kendelse af Fredningsnævnet allerede d. 30. November 1943, hvorved et forberedt Byggeføretagende paa Ejendommen blev forbudt - bør tillægges i Rentegødtgørelse 4 % p.a. fra d. 30. November 1943 til Beløbet anvises af den ved Forlig for Overfredningsnævnet fastsatte Erstatning (1400 Kr.), idet det efter hvad der for Taksationskommissionen fra Overfredningsnævnet (ved Departementschef Fr. V. Petersen) er oplyst ikke i denne Erstatning var taet særligt Hensyn til Rentetilleg.

2) for saa vidt angaar de øvrige ovenfor nævnte Matrikulsnumre

ikke foreligger Forhold som kræver, at disse stilles anderledes i rentemæssig Henseende end de øvrige af Frednings sagen omfattede Ejendomme undtagen Matr.Nr. 15am og 15al.

Matr.Nr. 15al ibd.

Ejeren, Murermester Victor Christensen, mødte og med ham Overretssagfører H.Denant, Vejle.

I Anledning af det i Overfredningsnævnets Skrivelse af 13. Januar 1947 til Taksationskommissionen nævnte Spørgsmaal med Hensyn til Rentekrav fra Ejeren skal Taksationskommissionen udtale, at der efter dens For mening - under Hensyn til, at der foreligger en særlig Kendelse af Fredningsnævnet allerede d.30.November 1943, hvorved et forberedt Byggeforetagende paa Ejendommen blev forbudt - bør tillægges i Rentegodtgørelse 4% p.a. fra d.30.November 1943 til Beløbet anvises af den ved Forlig for Overfredningsnævnet fastsatte Erstatning (1400 Kr.), idet der efter hvad der for Taksationskommissionen fra Overfredningsnævnet (ved Departementschef Fr.V.Petersen) er oplyst ikke i denne Erstatning var taget særligt Hensyn til Rentetillæg.

Matr.Nr. 24c ibd.

Ejeren, Husejer Hans Chr. Christensen, mødte.

Den paagældende var ikke indvarslet til Forretningen af Taksationskommissionen, idet den paagældende Ejendom ikke var medtaget under de Ejendomme, som i Overfredningsnævnets Skrivelse af 13. Januar 1947 til Taksationskommissionen er angivet at skulle behandles af denne. Ejeren havde Lejlighed til at udtale sig for Kommissionen, idet han erklærede, at der ikke forelå nogen forligsmæssig Ordning med Overfredningsnævnet, og at han ikke havde accepteret den ham af Fredningsnævnet tilkendte Erstatning.

Efter de særlige foreliggende Omstændigheder besigtigede Taksationskommissionen Ejendommen og traf Beslutning om, hvilken Erstatningssum for Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10.Juli 1945 angivne Servitut, der af Kommissionens Formand vil være at tilføre Protokollen, hvis det ved Formandens Henvenelse til Overfredningsnævnet viser sig at være en Fejltagelse, at den paagældende Erstatning ikke er henvist til Afgørelse af Taksationskommissionen.

Senere Tilføjelse:

Efter at der fra Overfredningsnævnet (ved Departementschef Fr.V.Petersen) er oplyst, at det beror paa en Fejltagelse, at nærværende Ejendom ikke var medtaget i dets Skrivelse til Taksationskommissionen, indføres i Taksationskommissionens Afgørelse her saalydende:

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen stales:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10.Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa hele Ejendommen.....Kr. 1000.-

Matr.Nr. 12a ibd.

Ejeren, Proprietær J.Meldgaard, mødte.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det paa den fremlagte Plan i 1:4000 angivne Areal..... Kr. 8000.-

Matr.Nr. 8a ibd.

Ejeren, Jelling Håndværkerforening, mødte ved Formanden, Tømrer Ejnar Svejstrup.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa hele Matr.Nr. 8a....Kr. 1000.-

Matr.Nr. 8b ibd.

Ejeren, Husejer Konrad Pedersen, mødte.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa hele Ejendommen med Undtagelse af det til Kirkegaardsuøvidelsen afstaaede endnu ikke fra Ejendommen fraskilte Areal.....Kr. 2500.-

Matr.Nr. 21b, 24a, 24d, 25a og 25g ibd.

Ejeren, Gaardejer Hans Ravn, mødte og med ham Husejer H.C. Christensen.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det paa den fremlagte Plan i 1:4000 angivne Areal..... Kr. 6000.-

Matr.Nr. 14a ibd.

Saa vel den nuværende Ejer, Gaardejer Carl Gade, som den tidligere Ejer, fhv. Gaardejer Lars Nielsen, mødte.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

a. Erstatning til den tidligere Ejer, Lars Nielsen.

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det i samme Kendelse angivne Areal.....Kr. 3000.-

b. Erstatning til den nuværende Ejer, Carl Gade.

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det paa den fremlagte Plan i 1:4000 angivne Areal med Undtagelse af det Areal, for hvilket den tidligere Ejer erholder Erstatningen.....Kr. 2800.-

Matr.Nr. 6a ibd.

Ejeren, Gaardejer Peter Frandsen, mødte tillige med sin Søn.

Taksationskommissionen fastsatte Erstatningen saaledes:

For Paalæg af den i Fredningsnævnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsservitut paa det paa den fremlagte Plan i 1:4000 angivne Areal.....Kr. 5000.-

Da overfredningsretten maa findes det betænkeligt at inddrage Hotelejer C.V. Schrøders ønske om Flotning af Græselinien

for det fredede Areal af Matr.Nr. 17a Jelling, vil Grænselinien være at fastholde og Erstatning være at udrede i Overensstemmelse med Taksationskommissionens Afgørelse.

Det bestemmes herefter, at samtlige Områder indenfor de paa det medfølgende Kort med rød Linie afgrænsede Arealer i deres Helhed paalægges den i Naturfredningsnavnets Kendelse af 10. Juli 1945 angivne Fredningsarrivitut med Paataleret som i Kendelsen fastsat imod Udredelse af de af Overfredningsnavnet og Taksationskommissionen fastsatte Erstatninger, 41.834Kr., som fordeles til de enkelte Grundejere saaledes:

Gaardejer P.M.Frandsen (Matr.Nr. 6a).....	Kr. 6000.-
tidligere Gaardejer Lars Nielsen (Matr. r.14a).....	" 3000.-
nuværende " Carl Gade (Matr.Nr. 14a).....	" 2800.-
Gaardejer Hans Ravn (Matr.Nr. 7a, 24d, 25a, 25g, 21b)....	" 6000.-
Proprietar J.Meldgaard (Matr.Nr. 12a).....	" 8000.-
Husejer Konrad Pedersen (Matr.Nr. 8b).....	" 2500.-
Jelling Haandværkerforening (Matr.Nr. 8a).....	" 1000.-
Jelling Kirke v. Menighedsraadet (Matr.Nr. 8ap, 8ah, 8ar)"	" 0.-
Husejer Hans Chr. Christensen (Matr.Nr. 24c).....	" 1000.-
" Linnemann Hansen (Matr. Nr. 15y, 15ac).....	" 1000.-
" E. Chr. Børnsen (Matr. r. 15q, 15ap, 15aa, 15ab, 15ak)"	" 6500.-
" E. Chr. Børnsen (Matr. Nr. 15am).....	" 1400.-
Murermester Victor Christensen (Matr. Nr. 15al).....	" 1834.-
Hotelejer C.V.Schrøder (Matr. r. 17a).....	" 800.-

I alt Kr. 41834.-

Hvert Aar yderligere kommer Rente 4% p.a. fra 30. November 1943 til Husejer Børnsen (Matr. Nr. 15am) af 1400 Kr. og til Murermester Victor Christensen (Matr. Nr. 15al) ligeledes af 1400 Kr.

Da Overfredningsnavnet især intet har fundet et erindre imod Fredningsnavnets Kendelse, vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende Endringer.

T h i b e s t e m m e s

Den af Naturfredningsnavnet for Vejle Amtskreds den 10. Juli 1945 afsatte Kendelse angaaende Fredning af Arealer omkring Jellinghøje, er stadfæstet med de af det foranstaaende følgende Endringer.

De i Anledning af Fredningen Lodsejerne tillagte Erstatninger, 41.834 Kr. foruden Renter 4% p.a. fra 30. November 1943 af 2800 Kr., vil være at udrede med 2/3 af Statskassen, eller med 27.889 Kr. 33øre + 2/3 af fornavnte Renter, og 1/3 af Vejle Amtsfond, eller med 13.944 Kr. 67øre + 1/3 af Renterne

F. O. V.

Frederik V. Petersen.

De Kort-Genpart er nøjagtig Genpart af det oprindelige Kort vedrørende Fiendommen

6^a m. fl. af

Jelling By og Sogn.

benævnt d. 5. December 1946

Navn

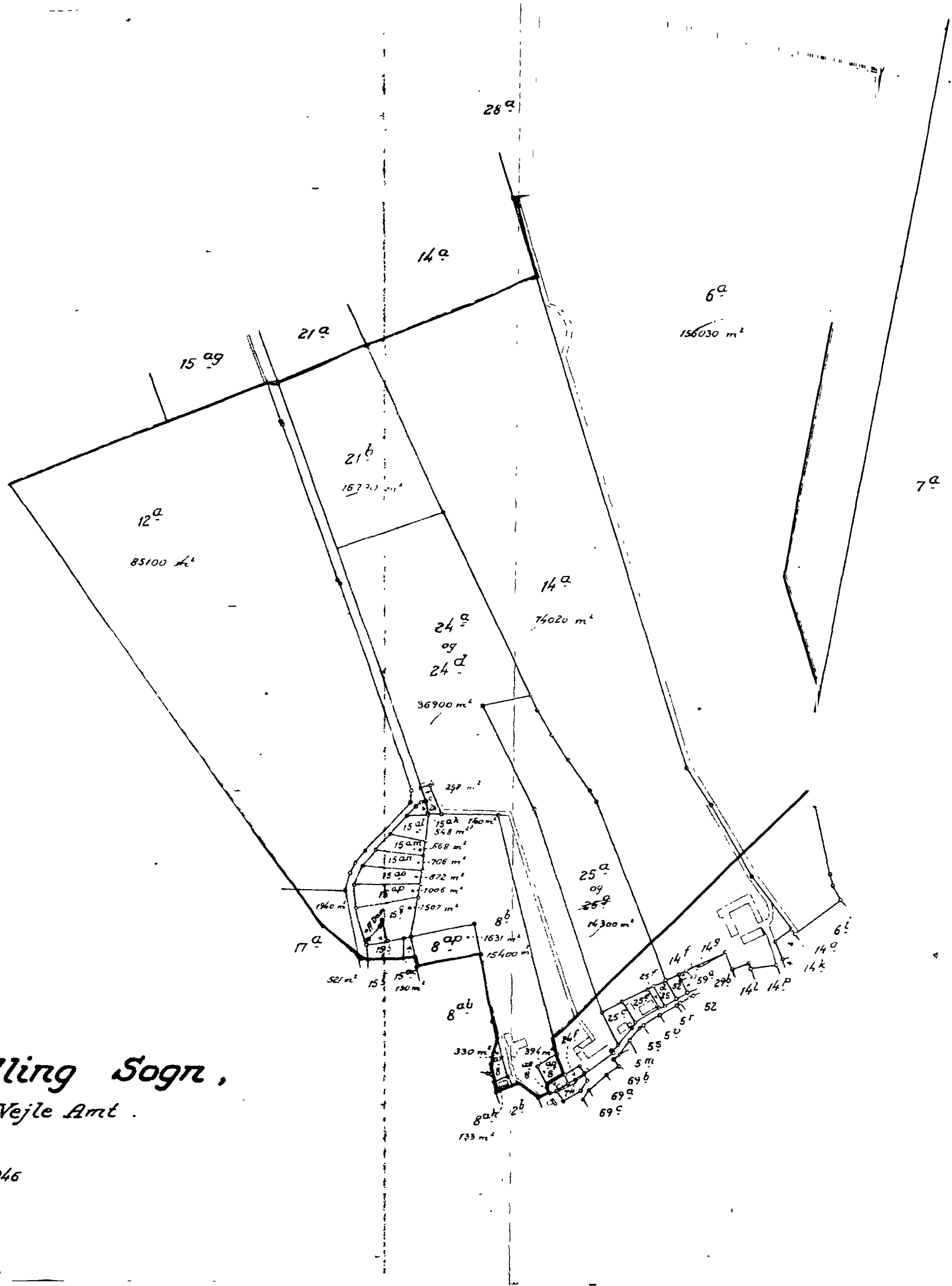
O. Budtz

1:4000
Terræn af
Jelling By, Jelling Sogn,
Törrild Herred, Vejle Amt.

Udfærdiget Aar 1946

O. Budtz.

Landsinspektör.

FREDNINGSNÆVNET>

1/3-1980

K E N D E L S E:

den 1. marts 1980 af fredningsnævnet for Vejle amts nordlige
fredningskreds.

Skrivelse af 18. juni 1979 har fredningsstyrelsen rejst frednings-
vedrørende en lod af ejendommen matr. nr. 5a Jelling by, Jelling.
Fredningspåstanden er, at arealet afstås til staten ved miljøministe-
riets henhold til naturfredningslovens § 18, stk 5.

Fredningsstyrelsen har forud for fredningssagens rejsning fulgt den
procedure, som er foreskrevet i miljøministeriets bekendtgørelse nr.
1 af 1. december 1978 om offentliggørelse m.v. af et foreløbigt fred-
ningsforslag. Der blev afholdt offentligt tilgængeligt møde om det fo-
reløbige fredningsforslag på rådhuset i Jelling den 6. april 1979.

Bekendtgørelse om sagens rejsning og om det i medfør af naturfred-
ningslovens § 17 afholdte almindelige møde har været indrykket i Stats-
tidende og i Vejle Amts Folkeblad for den 1. september 1979. Særskilt
indbydelse er ved anbefalede breve den 21. september 1979 sendt til de
i naturfredningslovens § 17 nævnte personer, myndigheder, foreninger o.l.

Det almindelige møde har herefter været afholdt i Jelling den 25. ok-
tober 1979.

Fredningsstyrelsen har blandt andet anført, at formålet med den ønske-
de afståelse er at sikre, at arealet kan indgå som en del af det samle-

de anlæg omkring Jelling højene, jvf. herved bestemmelserne i naturfredningslovens § 1, stk. 2, nr. 2

Baggrunden for fredningspåstanden er følgende:

De to store kongehøje i Jelling, runestenene og kirken er blandt vore absolut mest betydningsfulde fortidsminder.

Over en længere årrække er der udfoldet bestræbelser for at skabe passende rammer for disse monumenter.

I 1947 gennemførtes ved overfredningsnævnets kendelse af 13. oktober en fredning af en række af de nord for Jelling højene beliggende ubebyggede arealer, i alt ca. 40 ha. Det bestemtes i kendelsen blandt andet, at der ikke måtte foretages nybygning eller ombygning på en del af de tilgrænsende ejendomme.

I 1950 nedsattes af statsministeriet en komité, der skulle arbejde videre med frilæggelsesproblemerne. En betænkning fra komiteen fremkom i 1952. Med udgangspunkt i betænkningens forslag blev der i den følgende årrække under løbende drøftelser mellem de lokale og centrale myndigheder foretaget en vis frilæggelse af højenes omgivelser.

Dette fulgtes op af en byplanvedtægt af 13. marts 1956, hvorefter de ejendomme, der var omfattet af frilæggelsesønskerne, blev udlagt til offentlige formål i tilknytning til Jelling højene. Med henblik på den nærmere udformning af arealerne udarbejdedes endvidere i oktober 1963 et forslag blandt andet under medvirken af professor Jørgen Bo.

Da der havde vist sig behov for en på en gang bredere og fastere organisation for den videre planlægning, nedsatte ministeriet for kulturelle anliggender i 1971 et udvalg, der fik til opgave at videreføre arbejdet med frilæggelse og udformning af de frilagte arealer.

Der er siden foretaget en række yderligere statslige arealerhvervelser, og det hidtidige planlægningsarbejde er i 1974 fulgt op af en hel-

Plan for Jelling-området udarbejdet af professor Jørgen Bo.

Grundlag af Jørgen Bo's helhedsplan er der de sidste år udført omfattende arbejder på vestsiden af Jellinghøjene med anlæg af græsklædte arealer, stiforløb og faciliteter for det besøgende publikum. Dette vil i de kommende år blive fulgt op af en frilæggelse af arealerne sydøst for den sydligste høj, Gormshøj. Disse arealer er dels erhvervet af miljøministeriet og dels under erhvervelse.

De ejendomme, som omfattes af Jørgen Bo's helhedsplan, er herefter statens eje, bortset fra en ubebygget lod af ejendommen matr. nr. 5a i Jelling by og sogn, der er beliggende umiddelbart vest for Gormshøj. Dette areal, der hidtil har fungeret som en del af et større midlertidigt parkeringsareal i tilslutning til Jellinghøjene, omfatter 268 m². Arealet er omfattet af den ovennævnte byplanvedtægt af 13. marts 1956. Fredningsstyrelsen, der med bistand fra Jellingudvalget, nu forestår frilæggelsesarbejdet, har i flere år ved møder ved ejeren, gårdejer Anton Ravn, Jelling, forgæves forsøgt at erhverve dette areal ved frivillig aftale.

På grund af beliggenheden umiddelbart op til Gormshøj et helt nødvendigt, at det pågældende areal anlægges, benyttes og vedligeholdes i sammenhæng med de omgivende arealer, har fredningsstyrelsen herefter fundet at burde søge arealet afstået ved fredning efter reglerne i naturfredningsloven.

Vejle amtskommune har anbefalet den foreslåede fredning.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke haft indvendinger at rette mod fredningen, men har betonet, at det for foreningen er af stor betydning, at lindetræerne på ejendommen bevares.

Ejeren gårdejer Anton Ravn, Jelling, har forklaret, at han længe har

et forhandlinger om frivillig afståelse. Han har modsat sig den påståede fredning, blandt andet fordi han, dersom forslaget fremmes, ikke som tidligere vil kunne anvende arealet som parkeringsplads. Desuden føler han en særlig glæde ved at eje dette historiske areal. For det tilfælde, hvor fredningsnævnet måtte tage fredningsstyrelsens påstand til følge, har han påstået sig tilkendt en erstatning på 40.000 kr. Denne erstatning er beregnet på grundlag af den for området sædvanlige kvadratmeterpris for gennemsnitlige grundene.

Ejendommen er beliggende i byzone.

Fredningsnævnet finder, at ejendommen som beliggende umiddelbart ved søshøj bør betragtes som en naturlig del af området omkring de to høje, og bevarelse af undervisningsmæssige og historiske hensyn er af væsentlig interesse.

Med det formål, at arealet kan indgå i de samlede anlægs- og plejearbejder for området omkring højene som forudsat i professor Bo's helhedsplan, findes det nødvendigt, at arealet afstås til det offentlige i medfør af naturfredningslovens § 18, stk. 5. Den omstændighed, at der ikke ved fredningsnævnets afgørelse fastsættes bestemmelser i henhold til naturfredningslovens § 18, stk. 2 - 4, findes ikke at være til hinder for afståelse i medfør af § 18, stk. 5.

Under hensyn til, at arealet i det hele er omfattet af naturfredningslovens vejbyggelinie og af beskyttelseslinien efter naturfredningslovens § 53 samt, at den samlede ejendom matr. nr. 5a Jelling by, Jelling, hvis areal ifølge tingbogen udgør 4.310 m², heraf vej 4.040 m², ved den offentlige vurdering pr. 1.4.1977 er ansat til ejendomsverdi kr. 4.100,-

Indes den ejeren tilkommende erstatning at kunne fastsættes til kr. 5.000,-, som forrentes som nedenfor bestemt. Erstatningen udredes af staten med 3/4 og af Vejle amtsråd med 1/4.

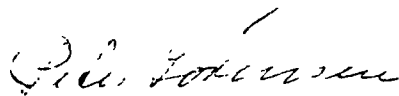
Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet (adr.: Amøliegade 13, 1256 København K.) af bl.a. ejeren og forskellige myndigheder.

Klagofristen er fire uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den påklagende.

T F I B E S T E M M E S :

Den på vedhæftede kort viste lod af ejendommen matr. nr. 5a Jellingby, Jelling, afstås til staten ved miljøministeriet fra den 1.marts 1980 at regne.

Den gårdejer Anton Ravn, Jelling, tilkommende erstatning kr. 5.000,- forrentes med en årlig rente, der er 1 pct. højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte rente fra denne kendelses afsigelse at regne. Betaling sker.

Peter Sørensen

Johs. Larsen

Claus Rasmussen
suppleant

FREDNINGSNÆVNET >

U d s k r i f t
af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Vejle Amtsrads-kreds.

K e n d e l s e.

Aar 1945 den 10. Juli afsagde Fredningsnævnet for Vejle Amtsrads-kreds bestående af Formanden Donner C. Rudbeck, og valgt af Vejle Amtsråd Maskinhandler Th. Jørgensen, Hedensted, samt valgt af Jelling Bognærad Købmand Th. C. Thomsen, Jelling, saalydende

K e n d e l s e:

Efter Opfordring af Danmarks Naturfredningsforening i Henvendelse af 20. Februar 1943 har Fredningsnævnet for Vejle Amtsrads-kreds taget Spørgsmaalet om delvis Frilæggelse af Jellinghøjene under Behandling.

Gennem en Aarrække har der fra forskellig Side været arbejdet paa en Frilæggelse af Højene.

Saa vel Vest som Øst for Højene har der gennem Aarene fundet en Del Bebyggelse Sted, navnlig i umiddelbar Nærhed af den sydlige Høj "Borns Høj", en Bebyggelse, som hindrer det frie Udsyn til Højene, og som for en Del i sig selv virker skæmmende. Med store økonomiske Ofre er det for nogle Aar siden lykkedes at faa fjernet enkelte af de nærmeste Bygninger og skabe Mulighed for Fjernelse af yderligere et Par Bygninger i en nærmere Fremtid.

Indenfor Nævnet er der absolut Enighed om, at det ud fra historiske og nationale Hensyn, som ikke kræver nærmere Udredning, vil være særdeles ønskeligt, om en fuldstændig Frilæggelse af Højene kunde finde Sted. Til disse Hensyn kommer yderligere dette Forhold, at det ved en i 1941 og 1942 af Nationalmuseet under Ledelse af Arkitekt Ejnar Dyggve foretaget Udgravning og Undersøgelse maa anses for dokumenteret, at Højene udgør en arkitektonisk Helhed og er det ældste Monumentanlæg i Norden af gennemført arkitektonisk Karakter.

Men saavel økonomiske Hensyn som den herskende Mangel paa Byggematerialer bevirker, at det skønnes umuligt for Tiden at virkeliggøre en Plan om fuldstændig Frilæggelse, idet en saadan vilde kræve Fjernelse af en Del Beboelsesbygninger.

Imidlertid er den væsentligste Del af Arealet Nord for Højene endnu ubebygget og henligger for Størstedelen som Agerbrugsareal, og det vil derfor endnu være muligt uden altfor store økonomiske Ofre og uden Tab af Særfundsværdier at hindre en fremtidig Udnyttelse af disse Arealer paa en Måde, som strider mod den ønskede Frilæggelse eller Frinoldelse af Højene.

Vejle Amts Vejvæser arbejder for Tiden med et Projekt til en Omløbsvej Nord om Jelling By, og selvom der ikke hidtil har været Tendens til Udvidelse af Byen mod Nord, vil der med Anlæggelse af en saadan Vej kunne opstå Fare for en Randbebyggelse langs denne

Vej, hvorved Udsigten til Højene fra Nord vil forsvinde.

Det af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte Forslag til en Fredning gaar ud paa: dels at sikre en Friholdelse af Arealet mellem Nordhøjen og den projekterede nye Omløbsvej, dels at sikre det aabne Landskab i videre Forstand, saaledes som det ses fra Toppen af Nordhøjen. Af sidstnævnte Grund omfatter Forslaget Friholdelse af yderligere et Areal Nord for den projekterede Omløbsvej.

Forslaget er støttet af Nationalmuseet, der udtaler, at Museet maa anse det for en meget betydelig Opgave, at disse Fortidsminders Omgivelser sikres. Højene maa betragtes som et Monument af største nationale Betydning og de eneste danske Oldtidsminder, som med fuld Sikkerhed kan knyttes til historiske Personligheder.

Der er indenfor Navnet Enighed om, at en planløs Bebyggelse af Arealet Nord for Højene bør søges undgaaet.

De Arealer, der herefter kan være Tale om at belægge med Fredningsservitut er følgende:

- 1) Arealer af Matr.Nr. 6a Jelling.
- 2) Arealer af Matr.Nr. 14a ibd.
- 3) Hele Matr.Nr. 25 a og Arealer af Matr.Nr. 24 a ibd.
- 4) Hele Matr.Nr. 8b og 8ap. ibd.
- 5) Hele Matr.Nr. 24 c ibd.
- 6) Hele Matr.Nr. 15 y og 15 ac ibd.
- 7) Hele Matr.Nr. 15q, 15 ap, 15 ao, 15 an, 15 am, 15 al og 15 ak ibd.
- 8) Arealer af Matr.Nr. 17 a ibd.
- 9) Arealer af Matr.Nr. 12 a ibd.

Navnet har forhandlet med Lodsejerne og Panthaverne, der alle har været behørigt tilvarslet.

Alle Lodsejerne har protesteret mod en Fredning, der gaar ud paa Forbud mod Bebyggelse og Beplantning m.v., idet de har anført, at Arealerne maa anses for egnede til Bebyggelse, og saafremt Fredningen maatte blive gennemført, naar de parstaaet sig tillagt betydelige Erstatninger.

Forhandlingerne med Lodsejerne og Panthaverne forløb saaledes:

- 1) Ejeren af Matr.Nr. 6 a Jelling, Gaardejer Peter M. Frandsen stillede Krav om Erstatning, idet han vil blive afskåret fra at sælge Arealer som Byggegrunde, hvilket han ellers mener at ville faa Mulighed for. Han har ejet Ejendommen siden 1901 og har ikke hidtil solgt nogen Byggegrund. For Servitutpaalæg af et Areal paa 37500 m² har han krævet en Erstatning paa 48.000 Kr.

Fra Panthavere er ikke fremsat noget Krav.

- 2) Ejeren af Matr.Nr. 14 a Jelling, Gaardejer Lars Nielsen har stillet Krav om Erstatning med samme Motivering som den under 1) nævnte Lodsejer. Hans samlede Ejendom udgør 44 Tdr. Land med Hertkorn 3 Tdr., 2 Skp. 1 Fdk. 2 3/4 Alb. Den er erhvervet af ham med landbrugsmæssigt Formaal for Eje i 1945 efter at Fredningssagen var rejst med Bygninger, Besætninger og Inventar for ca. 80.000 Kr. Han eller hans nærmeste Forgængere i Besiddelsen har ikke solgt nogen Byggegrund bortset fra hvad der er solgt Syd for Gaarden. Han kræver en Erstatning paa 40.000 Kr. for Servitutpaalæg af et

Areal paa ca. 19040 m².

Fra Panthavere er ikke fremsat Krav.

- 3) Ejeren af Matr.Nr. 24a og 25 a af Jelling, Gaardejer Hans Ravn har krævet Erstatning med samme Motivering, idet han dog erkender, at han ikke har nogen Mulighed for at sælge Byggegrunde, medmindre den nye Omløbsvej anlægges. Han har krævet 40.000 Kr. for Servitutpaalæg paa et Areal af ca. 25340 m².

Fra Panthavere er ikke fremsat Krav.

- 4) Ejeren af Matr.Nr. 8b og 8ap Jelling, Konrad Pedersen har krævet en Erstatning paa 15.000 Kr. Hans Ejendom har et Areal paa godt 3Tdr. Land, og han har erhvervet den med Bygninger i 1943 for 24.500 Kr. Han har solgt Jord til Kirkegaardens Udvidelse til en Pris af 2 Kr. pr. m². Servitutpaalægget angaar et Areal paa ca. 17030 m².

Fra Panthaverne er ikke fremsat Krav.

- 5) Ejeren af Matr.Nr. 24 c Jelling ("Verdens Ende"), Hans Christian Christensen har krævet Erstatning. Hans Ejendom er bebygget med Beboelseshus, Arealet udgør 252 m². Han har ikke krævet noget bestemt Beløb, men har ønsket Erstatningen fastsat ved Kendelse. Servitutpaalægget gaar ud paa Forbud mod fremtidig Bebyggelse og mod Genopførelse af Bygninger.

Panthaveren, Jydsk Husmandskreditforening kræver ikke nogen Del af den eventuelle Erstatning udbetalt.

- 6) Ejeren af Matr.Nr. 15 y og 15 ac af Jelling, Th. Linnemann Hansen har ikke givet Møde. Ejendommen er forsynet med Beboelseshus og Arealet udgør ialt 671 m². Servitutpaalægget er som ved Løbe Nr. 5. Ejendommen er ubehæftet.

- 7) Ejeren af Matr.Nr. 15q, 15ap, 15ao, 15an, 15am, 15al og 15 ak af Jelling, Mads Chr. Sigvald Børnsen har oplyst, at han har solgt: Matr.Nr. 15 al af Areal 548 m² til Muremester Victor Christensen som Byggegrund for 1644 Kr. og Matr.Nr. 15 am af Areal 568 m² til Murersvend Bertel Madsen som Byggegrund for 1704 Kr.

Victor Christensen og Bertel Madsen har erklæret, at de paa-gældende Grunde er værdiløse, saafremt de ikke maa bebygges, og de har derfor krævet sig tillagt i Erstatning hele Købesummen, hvorhos Christensen yderligere har krævet 434 Kr. i Erstatning for Forberedelser til Byggeforetagendet.

Børnsen har krævet i Erstatning for Servitutpaalæg paa Matr. Nr. 15 ak, 15 an, 15 ao og 15 ap 3 Kr. pr. m² og samme Erstatning for en Del af Matr.Nr. 15q. Servitutpaalægget har for saa vidt angaar Matr.Nr. 15 q og 15 ap samme Omfang som under Løbe Nr. 5.

Panthaverne, Jydsk Husmandskreditforening og Jens Andersen har krævet de eventuelle Erstatningsbeløb indbetalt til sig.

- 8) Ejeren af Matr.Nr. 17 a Jelling, Kroejer Chr. Vald. Schrøder har fremsat Krav paa Erstatning og krævet denne fastsat ved Kendelse.

Panthaverne har ikke givet Møde og har ikke fremsat Krav.

- 9) Ejeren af Matr.Nr. 12 a Jelling, Proprietær J. Meldgaard har krævet Erstatning for Servitutpaalæg. Han har ejet sin Gaard i 25 Aar og har ikke solgt Byggegrunde. Servitutpaalæg angaar et Areal paa 1940 m².

Ejeren har ønsket Erstatningen fastsat ved Kendelse.

Panthaveren ønsker ikke Indbetaling af nogen Del af det eventuelle Erstatningsbeløb.

Der er ikke opnaaet Forlig med nogen af Lodsejerne om Servitutpaalæg eller om Erstatning.

Der har ikke indenfor Nævnet kunnet opnaas Flertal for en Fredning af Arealet i den fulde af Danmarks Naturfredningsforening foreslaaede, af Nationalmuseet anbefalede Udstrækning.

Et Flertal har derimod samlet sig om en Fredning, hvor Omraadet begrænses af Nordsiden af den projekterede Omløbsvej mod Nord og mod Syd som foreslaaet ved den paa Bilag 14 afmærkede Linie, saaledes at nuværende Landbrugsbygninger paa Matr.Nr. 14 a og 25 a Jelling ikke omfattes af Fredningen, ligesom ingen Del af Matr.Nr. 6 a og 17 a af Jelling omfattes af denne.

Idet der er Enighed om selve Indholdet af Fredningen, bestemmer Nævnet herefter.

Det paa Bilag 14 med rød Linie afmærkede Areal af Matr.Nr. 14 a, 24 a, 25 a og 12 a samt hele Matr.Nr. 8 b, 8 ap, 24 c, 15 y, 15 ac, 15 q, 15 ap, 15^{an}ao, 15 am, 15 al og 15 ak Jelling By og Sogn belægges med Servitut om at status Quo opretholdes, saaledes at Arealerne ikke maa bebygges eller beplantes. Paa Arealerne maa ikke anlægges Veje eller opstilles Boder, Master eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende. Skulde Udvidelse af Jelling Kirkegaard blive paakrævet, vil saadan Udvidelse kunne ske mod Øst med Nævnets Tiltræden med Hensyn til Højden af den Beplantning, der skal kunne tillades. Der maa ikke foretages Ombygning af eller Tilbygning til de Bygninger, som for Tiden findes paa Matr.Nr. 24 c, 15 ap, 15 q og 15 y af Jelling. Naar disse Bygninger nedrives eller paa anden Maade ophører at eksistere, maa de ikke paa Grunden opføres Bygninger paany.

Det fredede Areal vil være at opmåle og afmærke.

Denne Servitut bliver at tinglyse som Hæftelse paa de paagældende Ejendomme, saaledes at Pastaleret tilkommer Fredningsnævnet for Vejle Amtsrædskreds og Nationalmuseet hver for sig, eller de Institutioner, der maatte træde i Stedet for disse.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Erstatning bemærkes, at der ikke hidtil har vist sig nogen som helst Tendens til Bebyggelse eller Udvidelse af Jelling By mod Nord.

Endvidere maa der efter det for Nævnet oplyste gaaes ud fra, at den af Vejle Amt projekterede Omløbsvej vil blive gjort facadeløs, og endelig skal bemærkes, at Matr.Nr.'e 8 a, 8 ap, 14 a, 24 a og 25 c ikke grænser til offentlig Vej, hvilket derimod er Tilfældet med de øvrige Ejendomme, hvoraf dog Matr.Nr.'e 24 c, 15 al, 15 am, 15 an og 15 ao som Følge af en Vejforlægning, der paatænkes foretaget i Forbindelse med Omløbsvejens Gennemførelse vil miste direkte Adgang til offentlig Vej.

Under Hensyn til samtlige de anførte Forhold fastsættes Erstatningen i Anledning af Servitutpaalaget saaledes:

- Lb. Nr. 2. Gaardejer Lars Nielsen, Matr.Nr. 14 a Jelling By og Sogn.
Areal ca. 19040 m². Erstatningen fastsættes til
1.000 Kr., der udbetales til Ejeren.
- Lb. Nr. 3. Gaardejer Hans Ravn, Matr.Nr. 24 a og 25 a af Jelling By og Sogn.
Areal ca. 25340 m². Erstatningen fastsættes til 1200 Kr.,
der udbetales til Ejeren.
- Lb. Nr. 4. Husejer Konrad Pedersen, Matr.Nr. 8 b og 8 ap Jelling By og Sogn.
Areal ca. 17030 m². Erstatningen fastsættes til 1000 Kr.
der udbetales til Ejeren.
- Lb. Nr. 5. Husejer Hans Christian Christensen, Matr.Nr. 24 c af Jelling By og Sogn.
Areal 252 m². Erstatningen fastsættes til 600 Kr., der udbetales til Ejeren.
- Lb. Nr. 6. Husejer Th. Linnemann Hansen, Matr.Nr. 15 y og 15 ac af Jelling By og Sogn,
Areal ialt 671 m². Erstatningen fastsættes til 600 Kr.,
der udbetales til Ejeren.
- Lb. Nr. 7. Husejer Mads Chr. Sigvald Børnsen, Matr.Nr. 15 q, 15 ap 15 ao, 15 an, 15 am, 15 al, og 15 ak af Jelling By og Sogn.
Erstatningen fastsættes saaledes:

Matr.Nr. 15 q Areal 1507 m ² .	}	6.000 Kr.
- - 15 ap Areal 1006 m ² .		
- - 15 ao Areal 872 m ² .		
- - 15 an Areal 706 m ² .		
- - 15 ak Areal 140 m ² .		
- - 15 am Areal 568 m ² .	-	1.200 Kr.
- - 15 al Areal 548 m ² .		1.200 Kr.

Erstatningen udbetales til :

Husmandskreditforeningen i Aalborg som Panthaver med
2.000 Kr.

Jens Andersen som Panthaver med
1.000 Kr.

mod Afskrivning paa Pantebrevene
Ejeren med 5.400 Kr.

Erstatningen for Matr.Nr. 15 al maa forsaavidt Ejeren Andel angaar kun udbetales med Tiltræden af Murermester Victor Christensen og for Matr.Nr. 15 am med Tiltræden af Murersvend Bertel Madsen.

Der tillægges Murermester Victor Christensen, Jelling i Erstatning for Forberedelse til Byggeri 434 Kr., der maa udbetales til Victor Christensen.

- Lb. Nr. 9 Proprietær J. Meldgaard, Matr.Nr. 12 a Jelling By og Sogn.
Areal ialt ca. 1940 m². Erstatningen fastsættes til 300 Kr.,
der udbetales til Ejeren,

De tilkendte Erstatninger, der udgør ialt 13.534 Kr., udredes med 2/3 af Statskassen og 1/3 af Vejle Amtsfond.

T h i b e s t e m m e s :

De fornævnte Ejendomme vil være at belægge med Fredningsservitutter som ovenfor anført mod Udredelse af de for hver anførte Erstatninger.

Et af Nævnets Medlemmer ønsker at afgive følgende

D i s s e n s :

Medens jeg er enig med Nævnets Flertal i, at en Frilæggelse af Jellinghøjene bør tilstræbes paa den af Flertallet vedtagne Maade, mener jeg ikke, at Fredningen bør omfatte et saa stort Areal.

Af Hensyn til Mulighederne for en sund og naturlig Udvikling af Jelling By mener jeg, at Fredningen ikke bør strække sig længere mod Øst end til Skellet mellem Matr.Nr. 14 a og 25 a af Jelling, og at den ikke bør strække sig længere mod Nord end, at der kan anlægges en Vej parallel med Omløbsvejen og mellem denne Vej og Højene, saaledes at Bebyggelse tillædes langs Nordsiden af en saadan Parallelvej. En saadan Fredning giver efter mit Skøn en tilstrækkelig Frilæggelse og tilstrækkelig Mulighed for at kunne betragte Nordhøjen og faa det rette Indtryk af denne.

Jeg vilde derfor stemme for en Fredning i dette Omfang.

C. Rudbeck.

Th. Jørgensen.

Th. C. Thomsen.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00980.00

Dispensationer i perioden: 04-06-1973 - 17-04-1991

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

....

År 1973, den 4. juni 1973, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 632/45 angående fredning af arealer omkring Jellingehøjene, Overfredningsnævnets kendelse af 13. oktober 1947.

Ved Overfredningsnævnets kendelse bestemtes bl.a., at der ikke må foretages ombygning af eller tilbygning til bygningerne på visse nærmere angivne ejendomme ved Jellinghøjene, herunder matr.nr. 15 y, Jelling by og sogn. Når bygningerne nedrives eller på anden måde ophører at eksistere, må der ikke på grunden opføres bygninger påny.

Overfredningsnævnet har nu fra ministeriet for kulturelle anliggender - med tilslutning fra de i henhold til kendelsen påtaleberettigede - modtaget indstilling om, at der på ovennævnte matr.nr., som ministeriet har erhvervet og frilagt, opføres en toiletbygning, jfr. arkitektfirmaet C.F.Møllers tegnestues tegning sag nr. 68912, dateret 4. december 1972, med placering som vist på Jellingudvalgets plan af 24. november 1972.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde indstillingen

b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 13. oktober 1947 skal ikke være til hinder for opførelsen af en toiletbygning som anført på matr.nr. 15 y, Jelling by og sogn.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

J. Garde
J. Garde

REG. NR. 980

23/7-76

U D S K R I F T

AF

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1976, den 23. juli , afsagde overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 632/45 om fredning af arealer omkring Jellinghøjene - overfredningsnævnets kendelse af 13. oktober 1947.

Overfredningsnævnets kendelse skal ikke være til hinder for, at der i overensstemmelse med tegning 1:500, dateret den 9. februar 1976, sker udretning af 2 skarpe kurver ved "Hygumvejens" indføring i Jelling by.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

J. Fisker

Statsskovvæsenet
Randbøl Skovdistrikt
Gøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl.

Nævnets afgørelse kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 13, 1256 København K) af bl.a. den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Det tilføjes, at nævnets tilladelse ikke fritager for at indhente fornøden tilladelse fra andre myndigheder, og at forpligtelser ifølge tinglyste servitutter er forbeholdt.

Ifølge naturfredningslovens § 64 a bortfalder en tilladelse, der er meddelt af fredningsnævnet eller Overfredningsnævnet i henhold til kap. VI eller § 53, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse. Dette gælder også andre tilladelser samt dispensationer, der er meddelt efter denne lov eller udstedt i henhold til loven, en fredningskendelse eller en fredningsbestemmelse.

Vedr. fredning af matr. nr. 5 fr Jelling by, Jelling.

Ved skrivelse af 19. april 1983 har Statsskovvæsenet, Randbøl Skovdistrikt meddelt følgende:

"Randbøl skovdistrikt overtog pr. 1.3.1980 administrationen af ovennævnte ejendom(dengang parcel af 5^a), idet arealet blev fredet ved overfredningsnævnets afgørelse af 10. december 1980 (sag nr. 2452/80), for at forbedre grundlaget for frilæggelse af Jellinghøjene. I fredningen indgår, at lindetræerne på arealet skal bevares bedst muligt.

Distriktet er nu af teknisk forvaltning for Vejle amtskommune blevet anmodet om at foretage beskæring af træerne op til 5 meters højde for at forbedre udsyn. Da træernes bevaring ikke udsættes for fare ved den beskrevne beskæring, mener distriktet, at beskæringen kan foretages uden fredningsnævnets godkendelse. Efter beskæring vil snitflader blive besmurt med et svampe- og råd hæmmende middel."

Sagen har været forelagt Vejle amtskommunes fredningsafdeling, der i skrivelse af 5. maj 1983 har meddelt, at det ikke giver anledning til bemærkninger.

Fredningsnævnet meddeler herefter eenstemmigt for sit vedkommende tilladelse til det ansøgte.

*Bejlen 3 Randbøl
20 5 83*

Lis Nielsen
suppl.

1305/10 40

Fællesudvalget for læplantning,
Landbocentret,
Hjortsvangen 3,
7323 Give.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

18 APR. 1991

Nævnets afgørelse kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 13, 1256 København K) af bl.a. den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Det tilføjes, at nævnets tilladelse ikke fritager for at indhente fornøden tilladelse fra andre myndigheder, og at forpligtelser ifølge tinglyste servitutter er forbeholdt.

Ifølge naturfredningslovens § 64 a bortfalder en tilladelse, der er meddelt af fredningsnævnet eller Overfredningsnævnet i henhold til kap. VI eller § 53, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse. Dette gælder også andre tilladelser samt dispensationer, der er meddelt efter denne lov eller udstedt i henhold til loven, en fredningskendelse eller en fredningsbestemmelse.

Overfredningsnævnet ny adr.:
Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm

Læplantningsplan 70064/9006 for Jelling - paragraffer ~~34~~, 47a og 53.

Fredningsnævnet for Vejle amts sydlige fredningskreds har til nærværende fredningsnævn fremsendt en læplantningsplan (som anført ovenfor). Så vidt ses er der tale om både nyplantninger og udskiftning af eksisterende hegn. Den del af planen, som nærværende nævn skal tage stilling til, berører følgende lodsejere i Jelling kommune:

Lodsejer nr. 142 og 143: Etablering af nyt hegn i skel mellem matr. nr. 14 a og 24 d m.fl., Jelling by, Jelling. Den sydlige del af hegnet etableres efter det foreliggende på arealer, der er omfattet af fredningskendelse af 8. juni 1948 om fredning af omgivelserne ved Jellinghøjene.

Lodsejer nr. 148: Etablering af nyt hegn på matr. nr. 9 q Jelling by, Jelling og udskiftning af hegn i skel mellem samme matr. nr. og matr. nr. 8 dt smst. Ejendommen omfattes af åbeskyttelseslinien.

Lodsejer nr. 22 og 23: Etablering af nyt hegn på matr. nr. 9 a Vester Hornstrup by, Jelling og i skel mellem dette matr. nr. og matr. nr. 10 a smst. på områder omfattet af søbeskyttelseslinien.

Vejle amt har i en over sagen indhentet udtalelse anført, at der ikke foreligger tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at give dispensation fra fredningskendelsen vedrørende lodsejer 142 og 143, jfr. naturfredningslovens paragraf 34. Amtet har ingen indvendinger imod udskiftningen af hegnet mellem matr. nr. 9 g og 8 dt (lodsejer nr. 148), men udtaler sig imod yderligere beplantning inden for åbeskyttelseslinien langs Grejs å, hvis ådal det pågældende sted fremtræder ret åbent med markante skrænter. Yderligere beplantning anses for landskabelig uheldig. F.s.v. ang. lodsejer nr. 22 og 23 finder amtet, at hegnene ikke bør placeres nærmere søen end 70 m for at friholde søens nærmeste omgivelser for udsigtshindrende beplantning.

Kl. for
Kl. for
Kl. for

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN/21110-0023

Akt. nr. 1

KUS
34

Skov- og naturstyrelsen, Kulturhistorisk kontor i Jylland, har i en over sagen indhentet udtalelse erklæret sig enig i amtets vurdering f.s.v. ang. lodsejer 142 og 143.

I den anledning skal man meddele, at nævnet i det hele kan henholde sig til amtets og skov- og naturstyrelsens gengivne udtalelser. Nævnet meddeler således tilladelse til, jfr. naturfredningslovens paragraf 47 a, at foretage udskiftning af det eksisterende hegn mellem matr. nr. 9 q og 8 dt Jelling by, Jelling og til etablering af det nye hegn på matr. nr. 9 a Vester Hornstrup by, Jelling og i skellet mellem denne ejendom og matr. nr. 10 a smst.

Det er en forudsætning for de givne tilladelser, at hegnene etableres som 3-rækkede løvhegn.

Nævnet finder derimod f.s.v. ang. hegnene hos lodsejer 142 og 143, i overensstemmelse med de indhentede udtalelser, ikke, at der er tilstrækkelig grundlag for at gøre undtagelse fra fredningskendelsen vedrørende Jellinghøjene, jfr. herved naturfredningslovens paragraf 34, og fra bestemmelsen i naturfredningslovens paragraf 47 a til at tillade hegnet på matr. nr. 9 q Jelling (lodsejer nr. 148).

Nævnet har sendt kopi af denne afgørelse til de klageberettigede.

P. N. V.

J. Bruun.

Kopi til:

- 1) Vejle amt, j. nr. 8-70-53-1-605-21-90
- 2) Skov- og naturstyrelsen
- 3) Skov- og naturstyrelsen, Kulturhistorisk kontor i Jylland
- 4) Jelling kommune
- 5) Danmarks Naturfredningsforening.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

18 APR. 1991